

ОТКРИВЕНО СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈЕ ПОСВЕЂЕНО СРПСКИМ МАЈКАМА

Мајка је светиња

Председник Републике Србије Томислав Николић открио је у петак 24. марта, на згради Дома Војске Србије, бронзано спомен-обележје посвећено српским мајкама.

Рад вајара Мирка Мркића Острошког, бронзано знамење „Српским мајкама“, приказује ликове знаменитих мајки узетих као симболи за све жене које су, како наш славни књижевник Милован Витезовић каже, „бдијући над колевкама бделе над судбином народа“. Дародавац одливка у бронзи који краси престоички споменик културе је Момчило Моша Тодоровић са породицом.

Свечаности су присуствовали државни секретар у Министарству одбране Ненад Нерић, представници Кабинета председника Републике, Министарства одбране и Војске Србије и посетиоци, а присутнима су се обратили председник Николић и директор Медија центра „Одбрана“ пуковник Стевица С. Карапанџин.

Ратнице и хероине

Председник Николић је истакао да су на тај дан, пре осамнаест година, „пале прве бомбе на једну суверену државу која је, као и увек у својој историји, била принуђена да брани своје“. Он је додао да се сваке године, 24. марта, „сећамо жртава бомбардовања и у тишини, пламеном упаљене свеће, обасјавамо имена невинно страдалих људи, наших невиних суграђана, без обзира на то да ли су страдали као војници, цивили, деца, нејач“.

– Али овај датум од данас ћемо памтити и као дан када је, на здању подигнутом добровољним прилозима српских војника и официра из балканских ратова и Првог светског рата, откривена спомен-плоча српским мајкама. Никада нећемо довољно захвалити, довољно се одужити храбрим, одважним женама које су писале историју Србије онако како само мајка уме. Хранитељке и ратнице, чу-

Никада нећемо довољно захвалити, довољно се одужити храбрим, одважним женама које су писале историју Србије онако како само мајка уме – рекао је председник Томислав Николић откривајући бронзано знамење у Дому Војске

варкуће и хероине, мајке су незаобилазни део повесне приче о страдању, победи и уздигнућу Србије кроз читаву њену прошлост – рекао је Николић.

Према његовим речима, мајка је сачувала нејач и пламен на огњишту док је свака мушка глава „дорасла џефердару, пушкама, топу, одлазила да диже буне, води ратове, ослобађа и чува прадедовску земљу“.

– Мајка је на прагу чекала ратнике, сахрањивала и носила црну мараму целог живота. Мајка је светиња. У мукама је дозивамо, у њу се кунемо, уметници јој посвећују најмилије стихове, најлепша платна, ноте. А оне, скромне, увек негде иза нас, срећне кад им је дете срећно, здраве кад им је чедо здраво, живе кад им се син из рата врати. Бдију над нама од дана рођења, нежне кад нас милују пред сан, снажне кад нас бране, рањиве на наше муке и непобедиве кад се боре за нас – поручио је Николић.

Председник Србије поручио је и да спомен-плоча треба да буде „симбол наше захвалности мајкама које су хиљадама година рађале државнике и јунаке, хлеботорце и ратнике-победнике, које су водиле земљу кад није имао ко, спасаваале своју и туђу децу, биле ратнице и хероине, али пре свега и увек мајке које су сачувале кућу, Србију и живот“.

Да их није било...

Пуковник Карапанџин истакао је да „откривањем спомен-обележја српским мајкама, одајемо признање свим нашим мајкама, које су кроз целокупну историју поднеле величанствену жртву“.

– Мајкама које су испраћале и стрпљиво чекале своје синове, али и кћери, а многе их и нису дочекале, мајкама које су се прса уз прса бориле, храбро и децу и оружје носиле, мајкама наших ратника. Овим спомен-обележјем одајемо и признање женама које данас раме уз раме са мушкарцима ревносно служе у систему одбране, а које само у овом здању чине више од половине запослених.

БЛЕДЕ НАД СУДБИНОМ НАРОДА

Композицију рељефа *Српским мајкама* чини крст са ореолом. У средишту је лик Соке Лолић, мајке потпоручника Живадина, који је остао на Кајмакчалану. У ореолу се нижу ликови мајке Светог Саве – преподобне Анастасије, кнегиње Милице – преподобне Евгеније, Ангелине Бранковић, Макрене Спасојевић, чији је син Маринко остао у албанским гудурама, Милунке Савић и Дијане Будисављевић, која је спасила више од 15.000 деце из усташких логора у НДХ. Композицију заокружују стојеће фигуре Мајке са Козаре, из породице славних Тепића, за коју је као инспирација послужила фотографија Жоржа Скригина и Мајке са Космета, рађене на основу фотографије Миољуба Јелесијевића.

Дом Војске Србије, некадашњи Ратнички дом, пре свега је споменик српске ратне славе. Надамо се да ће наше, или неко будуће поколење, смоћи снаге да изглед и намену овог симбола одбрамбене моћи отаџбине, тврђаве на Позоришном тргу, како се некада говорило, врати у првобитно стање, али и да ће довршити замисао наших предака, а његових грађитеља – истакао је директор Медија центра „Одбрана“.

Како је нагласио, да није било мајки да своју децу задоје вером и љубављу према отаџбини, према врлини и правди, мајки које су храбро стајале на прагу куће и испраћале синове и кћери у одбрану отаџбине, не одступајући од часних, правилних и херојских принципа, спремних да по сваку цену сачувају огњишта, понос, истину, правду и част своју и своје породице, не би било ни ратничких подвига и херојства њихове деце.

– Не би било ни Милоша Обилића, ни Ивана Косанчића, ни Топлице Милана, Карађорђа Петровића, Стевана Синђелића, Петра Бојовића, Милунке Савић, Александра Берића, Милана Тепића, Борка Никитовића, Горана Остојића, Миленка Павловића, Зорана Радосављевића. Не би било ни Светог Саве, Николе Тесле, Иве Андрића, Надежде Петровић, Драгиње Бабић, Михајла Пупина, Његоша. Зато је највећи херој српска мајка – поручио је пуковник Карапанџин.

После откривања спомен-обележја, у Свечаној сали изведен је уметнички програм према сценарију Катарине Симоничић и у режији Божидара Ђуровића. У програму су учествовали Хор „Краљица Марија”, под диригентском палицом Иванке Стојков и глумци – студенти Академије лепих уметности и мултимедија. ■

Сања АНЂЕЛКОВИЋ
Снимео Горан СТАНКОВИЋ

